

České modlitby v tzv. Orationale rožmberském

Andrea Hlaváčová Svobodová (ed.)

Edice vznikla v rámci projektu Grantové agentury České republiky č. 22-28502S *Libri precum: Hodinky krále Václava IV. v kontextu laických modlitebních knih*.

Při vzniku edice byla použita data, nástroje a služby, které poskytuje *Vokabulář webový* (<https://vokabular.ujc.cas.cz>) v rámci výzkumné infrastruktury LINDAT/CLARIAH-CZ (<https://lindat.cz>) podporované Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy České republiky (projekt č. LM2023062).

Knih je autorské dílo chráněné ve smyslu zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, a je určena pouze k nekomerčním účelům.

Author © Andrea Hlaváčová Svobodová, 2023

© Ústav dějin umění AV ČR, v. v. i., 2023

Typo © Ondřej Svoboda, 2023

© Ústav pro jazyk český AV ČR, v. v. i., 2023

Za pomoc při sazbě děkujeme Janu Honovi z Friedrich-Alexander-Universität Erlangen-Nürnberg.

Pro citaci edice prosíme použijte tento záznam:

České modlitby v tzv. Orationale rožmberském. Online. HLAVÁČOVÁ SVOBODOVÁ, Andrea (ed.). Praha: Ústav pro jazyk český AV ČR, 2024. Dostupné z: <https://vokabular.ujc.cas.cz/soubory/edice/ModlRoud.pdf>

Ediční poznámka

České modlitby v tzv. *Orationale rožmberském*¹

Soubor českých modliteb, známý též pod názvem Roudnické modlitby (dále zkracováno jako MODLROUD),² je dochován v rámci tzv. *Orationale rožmberského (Orationale Rosenbergense)*,³ latinské modlitební knihy z 10. let 15. století, která dále obsahuje latinské hodinky Panny Marie s komemorací světců, hodinky Umučení Páně, officium za zemřelé, litanie apod. Tento druh laické modlitební knihy byl rozšířen především v západní Evropě, ve středověkých Čechách se vyskytuje poměrně zřídka.⁴

Podle erbů vyobrazených na začátku rukopisu se usuzuje, že byl pořízen pro Jindřicha z Rožmberka a jeho druhou manželku Elišku z Kravař.⁵ Později modlitební knihu patrně věnoval Vilém z Rožmberka své manželce Polyxeně z Pernštejna.⁶

Obsah sbírky

Sbírka obsahuje deset modliteb: šest je určeno k přijímání (před ním nebo po něm), jedna za zemřelé a dvě ke Svaté Tváři (k Veronice) proložené žalmem (Ps 66,2–8). Osm modliteb je dochováno alespoň v jednom variantním opise,⁷ textové varianty jsou evidovány v edičním aparátu.⁸

¹ Ráda bych poděkovala kolegyním Kateřině Volekové a Markétě Pytlíkové za laskavé přečtení edice a za cenné připomínky.

² Srov. Tříška 1967.

³ Nelahozeves, Roudnická lobkowická knihovna, VI Fd 25, pp. 179–221. Pro detailní popis viz <https://hyperfontes.cms.flu.cas.cz/works/HFN40171655>.

⁴ Studničková 2011, s. 498.

⁵ Srov. Dvořák – Matějka 1907, s. 280. To potvrzuje mj. i to, že všechny slovesné tvary se objevují v neutrálním mužském rodě.

⁶ Srov. Richterová 1989, s. 50.

⁷ Viz tabulka. Za pomoc s kodikologickým popisem všech pramenů děkuji kolegovi Michalu Dragounovi.

⁸ Porovnání s vybranými staročeskými překlady Knihy žalmů ukázalo, že znění v MODLROUD lze považovat za svébytný překlad (srov. <https://diabible.ujc.cas.cz>).

II

Incipity a explicity obsažených modliteb:⁹

1. *Ó vrchní kněže a pravý biskupe Jezu Kriste, jenž si se obětoval bohu otci obětí i ofěrů pravů, čistů i neposkvrněnů na oltáři svatého kříže za ny hubené i hříšné lidi, jenž si nám dal tvé svaté tělo a tvú svatú krev ku přijímaní... × ...tehdy mě tvú divnú sytostí usytíš, tak že ani ačen, ani žiezen nebudu na věky věkóm. Amen.*
2. *Před přijímaním těla božieho modlitva [rubrikou]. K stolu přeslavného tvého kvasu, andělský králi, já neduostojný hříšník majě přistúpiti lekám se, vzhroziji se, jsa pln hříechův... × ...rač mě dnešní den nazřieti tak milostivě, abych učil lékařstvie tvé duši svéj i svému tělu. Amen.*
3. *Před přijímaním těla božieho [rubrikou]. Hospodine všemohúci, otče nebeský, jás cele bez omyla jistě věři, že v svatěj téjto mši z chleba tvého milého syna, našeho pána Jezu Krista živé tělo světě... × ...pozvals mě, hospodine, v mužský stav, v tento svatý řád, u pokojné bydlo bez starosti, abych tě po vše časy chválil, boha mého, na věky věkóm. Amen.*
4. *Ktož tuto modlitvu před přijímaním těla božieho říká, ten od svatého Klimenta papeže tři sta dní odpustka jmá [rubrikou]. Všemohúci a milosrdný hospodine, aj toť, jáz hříšník neduostojný dnes přistupuji k nebeskéj svatyni těla i krvi tvého milého syna Jezu Krista... × ...potom očitě věčně <mohl> viděti, jenž s tebú i svatým duchem jest živ i kraluje věčně na věky věkóm. Amen.*
5. *Modlitva [rubrikou]. Bože otče všemohúci, jenž chceš, abychom se vždy modlili, prosiec od tebe potřeb svých ve jmeni tvého syna Jezu Krista, pána našeho jediného, jenž nás jest vykúpil svú svatú krví... × ...ty mě utěš, milý otče, svú milostí skrze toho syna tvého, jenž s tebú i svatým duchem živ jest i kraluje v jednotě po vše i nade všě věky věkóv. Amen.*

⁹ Pořadí incipitů odpovídá řazení v tabulce.

III

6. *Po přijímaní těla božieho [rubrikou]. Děkuji tobě, milý hospodine, jenž si mě hříšníka neduostojného beze všeho mého zaslúžení skrze tvú nevýmluvnú milost ráčil nakrmiti svatyní těla tvého milého syna Jezu Krista, našeho pána... × ...Jezus Kristus, syn svaté Marijě, jenž mě dnes svým svatým tělem nakrmil, ten mě pěstuj i obraň i posil a k věčnému životu doved'. Amen.*
7. *Toto j' velmi krásná modlitva za duše a za kohož kto ji říká, tak řeč poměň: za otce aneb za mateř neb za přitele neb tovařiše, toho li dne umřel, čili pamatuje den třetí neb třidcátý neb úročnie aneb kdy se naň rozpomene i jindy podobně k tomu, jakož jest tuto napsáno. Jinak za otce a za ženu jinak. Modlitva [rubrikou]. É, milý hospodine, jenž si přikázal, abychom se spolu milovali všichni a lítostivi milosrdně k sobě byli, uslyš mě hříšného a duši mé ženy, sluhy své, jež jest před očima mýma skončala, již si mi byl dal... × ...utěš tu duši svú milostí i také mé spasenie způsob, abychom spolu věčně se v tobě radovali. Amen.*
8. *K Veronice modlitva krásná [rubrikou]. Pozdraven bud', obličejí Jezukristóv přejasný, jenž za nás na oltáři křížě učiněn jsi... × ...abych po tomto životě s blahoslavenými mohl obezřieti obličej rozkoši božské u věčné chvále. Amen. [Za modlitbou následuje veršík: Znamenána jest na nás světlost obličejě tvého, hospodine, dal jsi veselé v srdci mém.]*
9. *Žalm [rubrikou]. Bože, smiluj se nad námi i požehnaj nás, osvět' obličej svůj nad nás, smiluj se nad námi [Ps 66,2]... × ...Požehnaj nás buoh i bojte se jeho všěchny krajiny země [Ps 66,8]. [Za žalmem následuje několik modliteb: Chvála bohu otci i synu i svatému duchu. Jakož jest byla na počátce i nyní i vždy i na věky věkóm. Amen. Kyrie leyson, Christe leyson, Kyrie leyson. Otče náš, jenž... I nevod' nás u pokušenie, ale zbav ny od zlého. Amen a dva veršíky: (1) Učiň se mnú znamenie, hospodine, v dobrém, aby uzřeli, již sú mne nenáviděli, i pohanění byli, neb ty, hospodine, spomohls mně i utěšils mě. (2) Hospodine, uslyš modlitbu mú a hlas můj k tobě před'.]*

IV

10. *Modlitva* [rubrikou]. *Bože, jenž nám znamenáním světlosti obličejě tvého pamět tvú k prosbě svaté Veroniky obraz tvój v rúchu vtištěný ostaviti ráčil jsi... × ...abychom tě tehdy obličejem v obličej na nás přichozijícíeho súdci bezpečně viděli, pána našeho Jezu Krista, jenž s bohem otcem i duchem svatým v jednotě králieš věky věkóm. Amen.*

Zastoupení jednotlivých modliteb v dochovaných pramenech:¹⁰

Pořadí v Modl- Roud	Číslování podle A	Modl- Roud	A ¹¹	B ¹²	C ¹³	D ¹⁴	E ¹⁵	F ¹⁶	G ¹⁷	H ¹⁸	J ¹⁹	K 3 ²⁰	L ²¹	M ²²
1	14	179– 189	20r– 24r	76r– 79r			175v– 176v ²³					303r– 312v	211r– 224r	
2	15	189– 194	24r– 26r			65v– 69v				6v–8r				173v– 179r
3	13	194– 199	18r– 20r		3v– 5v					149v– 151r				
4	16	199– 201	26r– 27r	79r– 79v				88v– 92r	42v– 43v	8r–8v	47r– 48v	312v– 314v	239v (1), 267v (2) ²⁴	179r– 181v
5	10	201– 206	15r– 16v			125v– 129v								
6	17	206– 208	27r– 28r	79v– 80r				92r– 95v		8v–9v			271v– 273r	184r– 186r
7		208– 218	183r– 187r ²⁵											
8	11	218– 219	17r											
9	12	219– 220	17r– 17v											
10		220– 221												

¹⁰ Přehled vychází z Tříškova soupisu incipitů anonymních děl předhusitského období (srov. Tříška 1972). Jednotlivým pramenům byly pro potřeby této edice abecedně přiřazeny sigly podle chronologie jejich vzniku.

¹¹ *Milíčovský sborník modliteb*, Praha, Národní knihovna ČR, XVII F 30, 80. léta 14. století. Pro detailní popis srov. <https://hyperfontes.cms.flu.cas.cz/works/HFN730940900>.

¹² *Klementinský sborník modliteb*, Praha, Národní knihovna ČR, XVII A 18, přelom 14. a 15. století. Pro detailní popis srov. <https://hyperfontes.cms.flu.cas.cz/works/HFN730740600>.

¹³ *Sborník husitských modliteb*, Praha, Knihovna Národního muzea, IV H 32, polovina 15. století. Pro detailní popis srov. <https://hyperfontes.cms.flu.cas.cz/works/HFN900001>.

Pravopis

Opis je prací jediného písaře, v textu se však ojediněle nacházejí korektury a variantní čtení (nejpravděpodobněji podle tzv. Milíčovského sborníku modliteb, viz poznámka č. 10) přičiněné rukou 19. století. Text je důsledně zapsán spřežkovým pravopisem, pouze v jednom případě je pro záznam hlásky *k* použit grafém „c“ (proclano *prokláno* p. 192).

-
- ¹⁴ *Utrakvistická modlitební kniha*, Brno, Moravská zemská knihovna, Mk 113, 3. čtvrtina 15. století. Pro detailní popis srov. <https://hyperfontes.cms.flu.cas.cz/works/HFN40171656>.
- ¹⁵ *Sborník hodinek a modliteb*, Praha, Národní knihovna ČR, XVII G 3, poslední třetina 15. století. Pro detailní popis srov. <https://hyperfontes.cms.flu.cas.cz/works/HFN900002>.
- ¹⁶ *Vratislavské modlitby písaře Matyáše*, Praha, Knihovna Národního muzea, V H 27, poslední třetina 15. století. Pro detailní popis srov. <https://hyperfontes.cms.flu.cas.cz/works/HFN900005>.
- ¹⁷ *Svatojirské modlitby*, Praha, Knihovna Národního muzea, V H 2, 2. polovina 15. století. Pro detailní popis srov. <https://hyperfontes.cms.flu.cas.cz/works/HFN900004>.
- ¹⁸ *Krumlovský sborník modliteb*, Praha, Národní knihovna ČR, XVII E 7, 2. polovina 15. století. Pro detailní popis srov. <https://hyperfontes.cms.flu.cas.cz/works/HFN730940500>.
- ¹⁹ *Lvovský sborník modliteb a legend*, Warszawa, Biblioteka narodowa, Rps 12668 I, 2. polovina 15. století. Pro detailní popis srov. <https://hyperfontes.cms.flu.cas.cz/works/HFN730911600>.
- ²⁰ *Strahovský sborník traktátů a modliteb*, Praha, Knihovna kláštera premonstrátů na Strahově, DG V 3, přelom 15. a 16. století. Pro detailní popis srov. <https://hyperfontes.cms.flu.cas.cz/works/HFN900003>.
- ²¹ *Sborník modliteb a nábožensko-vzdělávacích textů*, Praha, Národní knihovna ČR, XVII H 28, přelom 15. a 16. století. Pro detailní popis srov. <https://hyperfontes.cms.flu.cas.cz/works/HFN40171653>.
- ²² *Modlitby Tomáška z Netolic*, Praha, Národní knihovna ČR, XVII J 7, 1511. Pro detailní popis srov. <https://hyperfontes.cms.flu.cas.cz/works/HFN40171654>.
- ²³ Jde o zkrácenou verzi modlitby, jejíž kompletní znění je zveřejněno v edičním aparátu.
- ²⁴ Jde o upravenou verzi modlitby, jejíž kompletní znění je zveřejněno v edičním aparátu.
- ²⁵ Jedná se o opis podle MODLROUD zaznamenaný rukou 19. století na přidaných listech.

Popis jazyka a zásady přepisu základního textu a variantních čtení

Předkládaný přepis je transkribovaný, tj. text byl převeden do novočeského pravopisu se zachováním jazykových specifik dobové češtiny. Ponecháváme tedy veškeré doložitelné jevy včetně kolísání, opravujeme pouze zjevné písařské chyby.

Interpunkce je doplněna podle principů novočeského systému, běžné písařské a tiskařské zkratky rozepisujeme bez komentáře, neobvyklé nebo nejednoznačné zkratky rozepisujeme s uvedením znění rukopisu.

Hranice slov zavádíme podle dnešního úzu, ovšem spojku *li* oproti současným pravopisným pravidlům píšeme zvlášť a bez spojovníku, částici *koli* píšeme zvlášť, částici *-t*, *-ž* píšeme dohromady s předcházejícím výrazem (*toť*, *což* atp.), stejně jako příklonku *s* vzniklou ze slovesného tvaru *jsi* (*pozvals mě*, *hospodine*) a příklonné *ň* z osobního zájmena *on* (*veň*); příklonku *j* staženou ze slovesného tvaru *jest* píšeme zvlášť s apostrofem (*toto j' velmi krásná modlitva*).

Náležitou jotaci v krátkých slabikách ponecháváme v pramenech vzniklých bezpečně do roku 1450, v pramenech vzniklých po roce 1450 ji vypouštíme bez poznámky (platí také pro různočtení). Nenáležitou jotaci (též v dlouhých slabikách) v základních textech a v různočtení emendujeme (ovšem ponecháváme podobu *křěšťan-*). Záznam sykavek v daném prameni obvykle sjednocujeme ve prospěch náležité podoby, spodobu znělosti respektujeme tam, kde jsou pro ni podmínky (*jás* m. *jáz*, *aniš* m. *aniž*, ponecháváme také podobu *skrsě* m. *skrzě*, ale podobu „yafyk“ v základním prameni emendujeme na *jazyk*), v případě přepisu tvaru s dubletní formou se přikláníme k jedné z nich (*apoštol* × *apostol*). Zohledňujeme také změny vzniklé asimilací artikulačního způsobu (*hamba* m. *hanba*, ale zápis *zachynutie* emendujeme na *zahynutie*). Při psaní velkých písmen rozhodovalo v první řadě hledisko sémantické. Při přepisu pojmenování bytostí požívajících úctu se řídíme názorem Jiřího Daňhelky, že tato „byla ještě po celý středověk výrazně spjata s významem určitých výrazů“,²⁶ a volíme proto malé písmeno

²⁶ Daňhelka 2013, s. 119.

(*bóh, hospodin, duch svatý, syn boží*), doplňková jména však přepisu-
jeme s počátečním velkým písmenem (*Panna Maria*).

Struktura edice

Předkládané vydání je vůbec prvním zpřístupněním textu Roudnických modliteb, které je navíc doplněno o textové varianty dochovaných opisů.

V edici je značena pouze paginace základního pramene, ta je uvedena na pravém okraji příslušné stránky číslem paginy, který se vztahuje k značce | umístěné v toku textu. Levý okraj stránky je určen pro čísla řádků, pomocí nichž se odkazuje na trojdílný poznámkový aparát umístěný pod textem na každé straně.

První oddíl, uvedený šrafovaným čtverečkem, obsahuje referenční údaje k citátům, příp. k parafrázím z bible.

Druhý oddíl, uvedený plným čtverečkem, obsahuje komentáře k základnímu textu: emendace zjevně chybných míst a zásahy do textu od pozdějších uživatelů.

Třetí oddíl, uvedený prázdným (bílým) čtverečkem, je určen pro různocnění: evidujeme především varianty lexikální a slovtvorné (*hospodin* × *pán/bóh*, *obmeškalý* × *obmeškaný*, *jehož* × *ješto*), z ostatních typů zachycujeme pouze změny v morfologických kategoriích, u jmen pouze užití jiného pádu a čísla (*tvého panenského těla* × *na tvé panenské tělo*, *ve jmeni* × *ve jméno*), u sloves užití jiné osoby, čísla, času či způsobu (*byl naplněn* × *byla naplněna*, *uzříme* × *uzřím*). Evidovány jsou také slovosledné rozdíly a dále doplněná slova včetně spojek a předložek a též je signalizována absence sledovaného úseku textu. Vypuštění delšího textu je v aparátu naznačeno třemi tečkami mezi prvním a posledním slovem (či jednoznačným souslovím) výpustky. Jedná-li se o tzv. homioteleuton,²⁷ komentujeme tuto skutečnost poznámkou *homoiot.* uvedenou v kulatých závorkách za zkratkou pramene. Varianty jsou citovány pod siglou pramene bez foliace a jsou řazeny od formálně nejbližší po nejvzdálenější; prameny jsou pak řazeny chronologicky a relačně.

²⁷ Tj. text mezi dvěma stejnými nebo stejně končícími výrazy, často vynechaný opiso-
vačským omylem, srov. *Staročeská Bible drážďanská a olomoucká I*, s. 34.

VIII

Nejsou evidovány odlišnosti pravopisné a různé podoby téhož propria, příp. depropriálního výrazu. Dále nezachycujeme varianty hláskoslovné včetně zjednodušených podob (*tajemstvie* × *tajenstvie*, *anjelský* × *andělský*, *ssúpil* × *stúpil*) a koexistující či nástupnické morfologické podoby (*ny* × *nás*, *proši* × *prosím*, *jej* × *jeho*, *světu* × *světě*). Zřejmé chyby ve variantních pramenech přecházíme bez poznámky.

Literatura

- Daňhelka, Jiří: Směrnice pro vydávání starších českých textů, in: Sichálek, Jakub (ed.): *Textologie a starší česká literatura*, Praha: Ústav pro českou literaturu AV ČR, v. v. i., 2013, s. 101–132 (původně vyšlo in: *Husitský tábor: Sborník Muzea husitského revolučního hnutí* 8, 1985, s. 285–301).
- Dvořák, Max – Matějka, Bohumil: *Soupis památek historických a uměleckých v království Českém od pravěku do počátku XIX. století. XXVII, Politický okres Roudnický. Díl 2, Zámek roudnický*, Praha 1907.
- Richterová, Alena: *Vývoj roudnické lobkovické knihovny*, Praha 1989.
- Staročeská Bible drážďanská a olomoucká I*, Vladimír Kyas (ed.), Praha 1981.
- Studničková, Milada: Rožmberkové a knižní malba, in: *Rožmberkové: rod českých velmožů a jeho cesta dějinami*, Peter Balog et al. (eds.), České Budějovice 2011, s. 496–511.
- Tříška, Josef: Muzejní texty duchovní lyriky, *Časopis Národního muzea, Historické muzeum*, 1967, s. 65–68.
- Tříška, Josef: Anonymní česká literatura předhusitské reformace, *Acta Universitatis Carolinae: Historia Universitatis Carolinae Pragensis: Příspěvky k dějinám Univerzity Karlovy* 12/1–2, 1972, s. 155–207.

Edice

1 | Ó vrchní kněže a pravý biskupe Jezu Kriste, jenž si se obětoval 179
 bohu otci obětí i ofěrů pravů, čistů i nepoškrvněnú na oltáři svatého
 kříže za ny hubené i hriešné lidi, jenž si nám dal tvé svaté tělo a tvú
 svatú krev ku přijímaní a ustavils té svaté svatyně tajemstvie i přikrytie
 5 u moci tvých slov i tvého duchu řečenie a řka: „Kolikrát koli to učiníte,
 jedúce mé tělo a píce mú krev, mně na pamět i u mé paměti to učiníte.“

Proši tebe, hospodine, skrze tvú svatú krev, ješto jest veliká výplata
 našeho spasenie i duchovnieho zdravie našim dušiem.

10 Proši tebe, bože milý, skrze tu divnú nevy]mluvnú lásku i milost, 180
 jízto si ny hubené, hriešné i neduostojné tak šcedře ráčil milovati, žes
 ny omyl i učistil našich všech hřiechův tvú svatú drahú krví.

Proši tebe, hospodine milý, nauč mě hubeného, obmeškalého sluhu
 tvého, jehož si mezi jinými tvými dary k tomu svatému drahému hodu
 i kvasu ráčil pozývati beze všeho mého zaslúžení, ale jediným milos-
 15 tivým tvým milosrdenstvím.

Proši tebe, nauč mě skrze ducha svatého takú svatú svatyni i spa-
 silivú obět přijímati tiem poctěním i takú ctí, s takým snaženstvím,

☒ 5–6 Kolikrát koli to učiníte ... u mé paměti to učiníte] *srov. 1 C 11,24–25*

■ 6 píce] *v základním rkp. in margine mladší rukou připsána varianta pijíce 15 mi-
 losrdenstvím] mylofrdenftwm rkp.*

□ 1 Bez nadpisu] Toto jest modlitba ot našeho pána Jezu Krista *B*, Svatého Ambrože
 modlitba před přijímáním těla božieho velmi nábožná a užitečná *K*, Item tuto se počíná
 modlitba před přijímáním těla božieho dobrá *L* 1 Ó vrchní] Svrchní *A*, Svrchovaný
KL 1 obětoval] obětoval i ofěroval *A* 2 i ofěrů] nemá *L* 3 hubené] hubený *K*
 3 i] a *L* 3 nám dal] dal nám *A* 4 ustavils] zuostavils *L* 4 svatyně] svátosti *BL*
 4 i] a *L* 5 řečenie] řečenie *L* 5 Kolikrát koli to] To kolikrát koli *K*, Kolikrát kolivěk
 to *L* 6 mé tělo] tělo mé *L* 6 jedúce mé tělo a píce mú krev] nemá *K* 6 i u mé
 paměti] nemá *L* 6 učiníte] činíte *L* 6 mně na pamět i u mé paměti to učiníte]
 na mú spolu památku učiníte *K* 7 hospodine] pane bože *L* 7 skrze] ne skrze *A*
 7 svatů] svatů, drahů *ABK* 7 veliká výplata] veliké vykúpenie *L* 8 našim dušiem]
 nemá *L* 9 bože milý] pane bože *K* 9 divnú] + a *L* 10 jízto] jenžto *BK* 10 i] a *L*
 10 neduostojné] nehodné *L* 11 učistil] zčistil *A*, očistil *KL* 11 našich] od našich
K 12 hospodine] pane bože *L* 12 obmeškalého] obmeškaného *B* 12 sluhu]
 služebníka *AK* 12–13 hubeného, obmeškalého sluhu tvého] hubenů a obmeškalů
 služebnici tvů *L* 13 jehož] ješto *L* 13 jinými tvými] jinými velikými tvými *AKL*,
 jinými tvými velikými *B* 14 i] a *L*, nemá *B* 16 tebe] + hospodine *B* 16 ducha
 svatého] svatého ducha *ABKL* 16 svatyni] svátosti *BL* 16–17 spasilivů] spasivů
A, spasitedlnů *KL* 17 tiem poctěním] těm počestným *A* 17 s takým snaženstvím]
 s takú snažností *K*

s takú bázní i strachem, s takým vděčenstvím i milostí, jížto sem dlužen, i správnno jest.

20 Proši tebe, můj milý hospodine, daj mně neduos[tojnému hubenému hříšníkú skrže tvój svatý laskavý duch veždy o téj svatěj svátosti věrným srdcem čistě věřiti, bez omyla právě rozuměti, silně bez přiekazy, tvrdě držeti, mluviti i o tom tak mysliti, jakož by bylo tobě libo i milo i méj duši slušno i užitečno. 181

25 Proši, aby tvój duch dobrý vstúpil u mú duši i u mé srdce, aby sladkým hlasem bez zvuku zvučil a bez slov mluvil všicku pravdu takých tajných přikrytých svátostí. Nebo jsú přieliš hluboké i tajné a svatým přikrytím přikryté.

30 Proši tebe, Jezu Kriste, pro tvú neobsěženú i nevyměřenú tvú dobrotu i milosrdenstvie daj mně neduostojnému hubenému hříšníkú <s> čistým srdcem a s nepoškrvněnú myslí k takěj spasit[edlněj svatyni přistúpiti. 182

35 Proši tebe, bože, zbav mě nečistého, ješitného, prázdného i škodného myšlenie. Ohrad' mě svatých andělóv dobrotivú i bezpečnú stráží i tvú najsilnější obranú, aby vrahové, všech dobrých <skutkóv> odstúpiece, byli pohaněni.

Proši tebe, králi nebeský, skrže moc té svaté tajné svatyně a skrže mocnú ruku tvého anděla odžeň i zapuď ode mne hříšníka i ode všech

■ 26 zvučil] *zwuczyl rkp., y podtrženo, in margine mladší rukou připsáno a Prag Ms (srov. znění pramenu A v různočteních)* 35 skutkóv] *v základním rkp. připsáno in margine mladší rukou, toto čtení nacházíme též ve variantních pramenech*

□ 18 takým vděčenstvím] *takú vděčností KL* 18 jížto] *jenžto BKL* 18 dlužen] *dlužna L* 19 i] *a L* 19 správnno] *hodno K, spravedlno L* 20 hospodine] *pane Jezu Kriste L* 20–21 neduostojnému hubenému hříšníkú] *neduostojné a hubené hříšníci L* 21 svatý] *nemá L* 21 o téj] *ot té B* 22 omyla] *omylnosti L* 23 držeti] *+ a L* 23 i] *a L* 23 by] *nemá A* 23 i] *a L* 24 i] *a L* 24 i] *a L* 25 Proši] *+ tebe, milý hospodine K* 26 zvučil] *zvučal A, zvučel BL* 27 tajných] *+ a L* 27 a] *nemá B* 29 Jezu Kriste] *pane Jezu Kriste K* 29 pro tvú] *nemá B* 29 neobsěženú] *neoseženú K, neobsíhlú L* 29 i] *a L* 29 nevyměřenú] *nevýměrnú A, nevýmluvnú L* 30 neduostojnému hubenému hříšníkú] *nehodné hubené hříšníci L* 31 s] *doplněno podle A* 31 s] *nemá KL* 31 takěj] *takový B, tak L* 31 spasitedlněj] *spasitedlné BKL* 31 svatyni] *svátosti AKL* 33 bože] *pane bože K* 33 ješitného] *neješitného B, marného a K, nemá L* 33 i] *a L* 34 mě] *nemá L* 34 dobrotivú] *dobrotú L* 37 svatyně] *svátosti BKL* 38 tvého] *tvého svatého AKL* 38 i] *a L* 38 hříšníka] *hříšnici L*

tvých sluh, najtvrzší duch pýchy, lakomstvie, závisti, hněvu, porúhanie,
 40 smilstva i všie nečistoty, rozpáčenje i nedovčerenie. Budte pohaněni vy,
 zlí duchové, ješto nám překážiete i nám sě protivíte, pohyňte ti všickni,
 ješto chvátáte vše dobré zatratiti. Ó králi všie ctnosti i šlechtnosti, jáz
 ne|duostojný proši tvé milosti, milovateli čistoty i celosti, bože, aby ne- 183
 beskú rosú tvého požeňnanie uhasil u mém srdci i u mém životě vzněť
 45 všie nečisté i horúcie libosti, aby ve mně ostal sklad i sdrženie všie čis-
 toty těla i dušě.

Proši tebe, milý Jezu Kriste, umrtv i umoř u mých údiech zlé ponuce-
 nie těla i zamúčenje ke vši nečistotě a daj mi pravú a svrchovanú čistotu
 s jinými dobrými šlechtnostěmi, ješto by sě tobě líbily u pravdě, abych
 50 oběť svátosti tvé chvály s čistým srdcem a s čistým tělem mohl přijímati.
 Nebo svátost tu spasilivú duostojno jest s velikým srdečným skrušením
 a s horkými slzami přijímati i velmi velikého poctěnie a velikého stra-
 chu a tělest|né čistoty a mysli zčištěné tomu jest potřeba, jenž tuto ne- 184
 beskú i božskú svátost jmá přijímati. Ó milý hospodine dobrý, nebo sě
 55 tu tvá svatá drahá krev i tvé svaté tělo přijímá <u pravdě>, tu sě naše
 hubené člověčenstvie s tvým vysokým božstvím snímá i sjednává, tu
 jest andělské přísluhování, tu vrchní kněz, biskup i svatyně oběť divná

■ 40 nedovčerenie] nedowrzenye rkp., mezi písmeny w a r udělána korektorská značka a in margine připsáno ye 55 u pravdě] v základním rkp. připsáno mladší rukou in margine, toto čtení nacházíme též ve variantních pramenech

□ 39 porúhanie] rúhaní L 40 i] nemá L 41 pohyňte] zahyňte L 41 ti] vy KL 42 zatratiti] stratiti L 43 neduostojný] nehodná L 43 milovateli] milovníče K 44 vzněť] veškereň zápal K 45 i] a L 45 ve mně] nemá K 45 sdrženie] drženie ABL 45 ostal sklad i sdrženie] ostalo sdrženie K 46 těla i dušě] duše i těla L 47 Jezu Kriste] pane Jezu Kriste K 47 i] a L 47 zlé] vše zlé B, zlý L 48 i] nemá L 48 a] i K 49 líbily] líbilo B 50 chvály] + chválila L 50 s] nemá KL 50 s] nemá KL 50 s čistým srdcem a s čistým tělem] s čistým tělem a s čistým srdcem B 50 mohl] mohla L 51 spasilivú] nebeskú spasilivú A, nebeskú spasitedlnú K, nebeskú spasitedlnú L, velikú spasilivú B 51 duostojno] hodno L 51 velikým srdečným skrušením] pravým srdcem skrušeným L 52 slzami] slzy A 52 poctěnie] postěnie B 52 velikého poctěnie] veliké poctivosti K 53 zčištěné] čisté L 53 potřeba] potřebie K 53–54 nebeskú i božskú svátost] nebeskú svátost i božskú B 54 hospodine] pane L 55 svatá drahá krev] krev drahá L 55 tvá svatá drahá krev ... tělo přijímá] tvé svaté tělo i tvá svatá krev přijímá v pravdě K 56 člověčenstvie] člověčstvie AB 56 snímá i] spojímá a L, nemá K 57 přísluhování] posluhování KL 57 vrchní] svrchní K 57 i] nemá L 57 svatyně] svátosti BL, svatá K

i nevymluvujúcie a kto to môže duostojne prijímať, jediný ten, kohož ty, všemohúci hospodine, duostojna učiníš. Vědě, hospodine, a jistě vědě
 60 a to tvéj dobrotě vyznávám, že nejsem duostojen přistúpiti k té tajné svaté svatyni pro mé přielišné hříechy a pro mé zameškání bez čísla. Neb vědě jistě a věrně vědě, srdcem i | usty vyznávaji, že jsi ty ten jediný 185
 a sám, jenž mě můžeš učiniti duostojna. Nebo ty sám z nečistých čistě činíš a ty zčistiš, ješto jsou početi v hříešě, a z hříešných spravedlné činíš i svaté. A proto skrze tvú tu všemohúci moc proši tebe, hospodine,
 65 daj mně hříešníkú tu svatú nebeskú svatyni přijeti s svatým strachem i bázní, s horkými slzami i s pláčem, s užitečným i s duchovním veselím a s nebeskú radostí, aby má mysl, hospodine, počila <tvého> ve mně přebývání a stráží tvých svatých okolo mne. A protože já pamatujě tvé
 70 svaté umučení, přistupuji k tvému svatému oltáři neduostojný, abych přijal od tvé veliké milosti tvé dary v tvéj nebeské svatyni, jenž si ty 186
 ostavil, přikázal ofěrovati tvému svatému božství tobě na paměť i nám na spasení.

A proto proši tebe, milý hospodine, skrze tu svatú svátost tvého těla
 75 i tvé svaté krve, tajné i přikryté svatyně, ješto v svaté cirkvi obci přijímáme, jížto také budem zčištění od našich hříechův i posvěcení na duši i máme skrze tu svátost účastnost i spolek tvého svatého božství. Daj

■ 63 čistě] czyfte czyfte *rkp.* 68 tvého] v základním *rkp.* připsáno in margine mladší rukou, toto čtení nacházíme též ve variantních pramenech

□ 58 nevymluvující] nevymluvná *KL* 58 duostojně] hodně *L* 59 hospodine] pane *L* 59 duostojna] hodného *L* 59 hospodine] pane *L* 59 jistě vědě] viem zajisté *KL* 60 tvéj] v tvé *KL* 60 duostojen] hodna *L* 61 svaté] nemá *L* 61 svatyni] svátosti *BKL* 61 mé] nemá *L* 62 vědě] vidě *L* 62 srdcem] + věři *BKL* 62 i] a *L*, nemá *B* 63 a] nemá *K* 63 mě] vše *A* 63 duostojna] duostojného *K*, hodnú *L* 63 sám] nemá *L* 63 čistě] čistý *L* 64 zčistiš] učiščuješ *K*, očiščuješ *L* 64 jsou] jsa *L* 64 spravedlně] spravedlivé *B* 65 tvú tu] tu tvú *BKL* 65 hospodine] pane *L* 66 hříešníkú] hříešnici *L* 66 svatyni] svátost *BKL* 66 svatým] nemá *L* 67 i] a z *L* 67 i bázní, s horkými slzami] i slzami hořkými i bázní *B* 67 i] a *L* 67 i] a *L* 68 hospodine] pane *L* 68 počila tvého] počala tvé *L* 69 pamatujě] pamatuji *KL* 70 přistupuji] + dnes *AL* 70 neduostojný] nehodná *L*, nemá *B* 71 přijal] přijala *L* 71 svatyni] svátosti *KL* 72 ostavil] ustavil i *ABKL* 72 ofěrovati] obětovati *K*, nemá *B* 72 svatému] nemá *L* 72 i] a *KL* 74 proši tebe, milý hospodine] milý hospodine, tebe prosím *K*, milý pane, tebe prosím *L* 75 svaté krve] krve svaté *L* 75 i] a *L* 75 svatyně] svátosti *BKL* 75 obci] obecné *K* 76 jížto] jenž *B* 76 zčištění] očištění *KL* 77 máme] + také *BKL*

mně tvé svaté šlechtnosti, jimiž bych byl naplněn s dobrým svědomím,
 tak mohl k tvému svatému oltáři přistúpiti, aby ta svatá nebeská svátost
 80 mně probyla na spasenie k věčnému životu. Nebo si ty řekl svými sva-
 tými i požehnanými usty: „Chléb, jenž já dám, jest | mé tělo pro život 187
 tohoto světa. A ktož mě přijímá, ten bude živ pro mě a ten přebývá ve
 mně a já v něm. Já sem chléb živý, jenž jest s nebes stúpil, a ktož při-
 jímá ten chléb, bude věčně živ.“ Ó najslazší a najsvětější chlebe, uzdrav
 85 dásni mého srdce i mé dušě, abych počil chut tvé veliké i nevymluvné
 milosti.

Proši tvé svaté milosti, uzdrav mě ode všech neduhův, abych kromě
 tebe nečil ižádné libosti ani sladkosti. Ó najsvětější chlebe, maje v sobě
 největší chut, libost i rozkoš, jenž ny veždy posiluješ i krmíš a sám v sobě
 90 nehyněš, mé srdce tebe tak požívaj, aby chut tvé nebeské sladkosti napl-
 nila vnitřnost mé duše. Přijímá tě anděl plnými usty, přijímá tě putující
 člověk | svým činem k svému užitku, aby neustal na cestě této púti, když 188
 se posílí takým putujícím i pocestným pokrmem. Ó svatý chlebe, živý
 chlebe, krásný chlebe čistý, jenž si s nebes stúpil a dáváš život světu.

95 Proši tvé svaté milosti, přid' i vendi u mé srdce a zčisť mě ode všeho
 poškrvnění těla i dušě. Vendi u mú duši, uzdrav i osvěť mě vnitř i ze-
 vnitř, otžeň ode mne na vše strany mé zpytačné i lákající vrah, aby
 daleko odstúpili od tvé svaté moci, ješto s námi přebývá v této přikryté

☒ **81–84** Chléb ... věčně živ] *srov. J 6,50.56*

■ **92** činem] *czynyem rkp., ye podtrženo a in margine mladší rukou připsáno e*
93 putujícím] *v základním rkp. in margine připsána varianta pútničím*

□ **78** mně] *mi, milý hospodine K 78 byl naplněn] byla naplněna L 79 mohl]*
mohla L 79 svatá] nemá K 80 probyla] prospěšna byla KL 80 na spasenie]
nemá K 80 na spasenie k věčnému životu] k věčnému spasení a životu L 80 si
ty] ty jsi BKL 80 svými] tvými K 81 i] nemá L 81 dám] + vám K 81 jest
mé tělo] tělo mé jest K 81 pro] za K 81 život] živost A 82 tohoto] nemá K
82 a] *nemá B 83 jest] sem L 83 nebes] nebe K 83 stúpil] vstúpil L 84 Ó]*
A L 84 najsvětější] najsvětější A 85 dásni] dásně L, duši B 85 počil] učila
L 88 nečil] nečila L 89 veždy] vždycky K 89 i] a L 90 tebe tak] tak tebe K
91 vnitřnost mé duše] *vnitř mú duši L 93 putujícím] pútničím ABKL 94 krásný]*
nemá K 94 krásný chlebe] nemá L 94 nebes] nebe KL 94 stúpil] vstúpil L
95 i] *a L 95 vendi] vejdi KL 95 zčisť] očisť K 96 Vendi] Vejdi BKL 96 i]*
a L 96–97 i zevnitř] nemá L 97 vše] všechny L 97 zpytačné i] nemá K 97 mé
zpytačné i lákající vrah] mě pokúšejíc a lákajíc moji nepřátely L

svatyni, aby zevnitř i vnitř tvým s námi přebýváním mohl býti ostřežen
 100 tebu vůdcí i tvým vedením k tvému království mohl dojít tu, kdežto tato
 svátost neskrýtě ani tajně, jako se zde | děje, ale jasně obličej k uobli- 189
 čěji tě užíme. A tehdy mě tvú divnú sytostí usytíš, tak že ani lačen, ani
 žiezen nebudu na věky věkóm. Amen.

■ 101 děje] dyegye *rkp.*

□ 99 svatyni] svátosti *BKL* 99 aby] abych *BK* 99 i] a *L* 99 přebýváním] přebývati *B* 99 mohl] mohla *L* 99 ostřežen] ostřihána *L* 100 vedením] věděním *B* 100 vůdcí i tvým vedením] vedena *L* 100 mohl] mohla *L* 102 užíme] užím *L* 102 sytostí] svátostí *KL* 102 usytíš] nasytíš *A, KL* 102 ani] nemá *ABKL* 103 žiezen] žízniv *K* 102–103 lačen, ani žiezen] lačna, ani žiezniva *L* 103 věkóm] věkóv *AK*, věkoma *BL* 1–103 Ó vrchní kněže ... na věky věkóm. Amen] Modlitba. Svrchovaný knieže a pravý biskupe, kterýžs se obětoval bohu otci, obět čistú a nepoškrvněnú na oltáři kříže za nás hříšné, který jsi dal nám tělo své k jedení a krev svú kúpiti a položil jsi svátost tuto v moci ducha svatého řka: „To čiňte, kolikrát koli přijímáte na mú spolupamátku.“ Protož prosím tebe skrze krev tvú předrahú a skrze velikú naši mzdu, prosím tebe skrze tuto divnú a nevymluvnú lásku, kterouž jsi nás nehodné a biedné hříšníky tak milovati ráčil, aby nás obmyl od hříechuov našich ve krvi své. Nauč mě, hospodine, nehodného služebníka tvého žádnými mými zaslúženými, ale samým milostným milosrdenstvie tvého slitováním k této svátosti přistupujícíeho. Nauč mě skrze ducha svatého svého tak velikú přijímati svátost s tú poctivostí a ctí, s takovým náboženstvím a bázni, jakož slušie a potřebné jest. Učiň, abych já skrze milost tvú vždycky to o tak veliké svátosti věřil a rozuměl, smyslnil a pevně držal, pravil a myslil, což tobě se líbí a užitečno jest duši mé. Vejdí tvojoj dobrý duch v srdce mé, kterýž by zněl tu bez zvuku a bez hřimotu slov mluvil všelikú pravdu tak velikých svátostí. Amen *E*

Před přijímáním těla božieho modlitva

K stolu přeslavného tvého kvasu, andělský králi, já neduostojný hřešník
 5 majě přistúpiti lekám sě, vzhroziji sě, jsa pln hřiechov a zprzněn
 jsa mnohými poškvrnami rozličnými, majě jazyk nedobry, stráží ostřie-
 haný a mysl ne bez viny vschovanú. A tak když svého svědomie taj-
 10 nost nazřím, rúcho nevinnosti mé, že j' těžce ztrháno, naleznu. Protož
 já hubený tesknu sobě, nevida co učiniti, neb vědě a pomním slova tvé
 poctivé spravedlnosti, jimiž jsi nás ráčil nalpomenúti a ponuknúti nám
 k svému stolu řka: „Jen ač jiesti budete tělo syna člověčieho a krev jeho
 15 píti, nebudete v sobě věčného života mieti.“ Ale pro má těžká a roz-
 ličná hýrenie vzhrozijí mě slova tvého apoštola, jimiž nám přietí a řka:
 „Ktož jie tělo a pie krev syna božieho neduostojně, odsúzenie sobě jie
 a pie.“ Protož nepřistúpím li, tehdy sě života kryji. Pakli přistúpím ne-
 duostojně, ale nadběhnu odsúzenie. Strach mě jest z neposlušenstvie za-
 15 hynutie, nechám li, a strach býti odsúzenu, přistúpím li. Ponúká mne ten

☒ **9–10** Jen ač jiesti budete ... života mieti] *J 6,53* **12–13** Ktož jie tělo ... sobě jie a pie] *srov. 1 C 11,27.29*

■ **4** nedobry] v základním rkp. *koncové y přeškrtnuto a in margine mladší rukou připsáno u > nedobru (stráží)* **11** přietí] *krzepy rkp., in margine připsáno mladší rukou přietí* **14–15** zahynutie] *zachynutye rkp.*

□ **1** Před přijímáním těla božieho modlitva] Tato modlitba jest před přijímáním božieho těla *D*, Počínají se před přijímáním těla božieho modlitby velmi krásné takto etc. *M*, nemá *AH* **2** K] *U M* **2** králi] + a pane *M* **2–3** neduostojný hřešník] nedóstojná hřešnice *H* **3** majě] majíci *H*, majíc *M* **3** sě] + i *ADH* **3** jsa pln] jsúci pln *M*, jsúci plna *H* **3** zprzněn] zprzněna *H*, zmazán *M* **4** jsa] jsúci *H*, nemá *M* **4** rozličnými] jsúci příčina těch *M* **4** majě] jmajíc *H*, a majíci *M* **4–5** jazyk nedobry, stráží ostřiehaný] jazyk, nedobru stráží ostřiehaný *ADH*, jazyk nemúdry *M* **5** vschovanú] uchovanú *AH*, uchovaný *D*, zachovanú *M* **5–6** svého svědomie tajnost] v tajnost svého svědomie *M* **6** j'] nemá *ADH* **6** že j'] nemá *M* **6** ztrháno] strhané *M* **6** naleznu] nalézám *M* **7** hubený] hubená *H* **7** tesknu] stesknu *D*, teskním *H*, styšti *M* **7** nevida] nevěda *AD*, nevěduci *H*, nevěduc *M* **7** učiniti] činiti *M* **9** Jen] Jediné *ADH* **9** Jen ač jiesti budete] Nebudete li jiesti *M* **9–10** krev jeho píti] nebudete li píti krve jeho *M* **11** hýrenie] hýřenie nebo hřešenie *D*, prohřešenie *M* **11** tvého apoštola] apoštola tvého *M* **11** přietí] hrozí *D*, přehrozně die *H*, přihrozuje *M* **11** a] nemá *M* **12** a pie krev syna božieho] syna božieho a pie krev jeho *M* **14** ale nadběhnu odsúzenie] odsúzenie sobě jiem a piem *H*, vodsúzenie naběhnu *M* **14–15** zahynutie] zahynúti *DH* **14–15** z neposlušenstvie zahynutie] zahynutie pro neposlušenstvie *M* **15** býti odsúzenu] odsúzenie býti *M* **15** mne] + k tomu *M*

dar, že z tvé veliké milosti to ustavenie pocházíe, ale odtahují mě hříeši
 moji, překáží mi křehkost mého tělesenstvie a dává mi chut, milost tak
 tajného zpóso|bu tvého. Vědě, hospodine, že očima tvé velebnosti na mě 191
 zříš a že tvoji svatí andělé stojie při týto svatyni, s kakýmž pak doufaním
 20 já přehubený smiem přistúpiti, jenž hniem tak těžce v hříešiech, aneb
 jsa červ a věc tělesná, smiem také svátosti a duostojné tajnosti přimiesiti
 sě.

Ó najvyššie božstvie a hrozná veleslavnosti, ó veliké slitování, ó
 nevýmlyvná ni nevýmlysná a nežádaná svátosti, i kam pójdu před tvým
 25 duchem a kam uteku před obličejem tvým, když ty zjaduješ srdce, tehdy
 všelikého svědomie tajnost shola odkrytu nalezneš. Protož k tobě, stud-
 nice všeho milosrdenstvie, abych sě omyl, běžím, umyj mě mých hříe-
 chów. K tobě lítostivému samaritánu a všeho lidského národa vlášt|tiemu 192
 lékaři, abych zdravie přijal, chvátám, uzdrav mě neduživého.

K tobě, dobrý Ježíši, utiekám, buď mi útočiště a bezpečstvie, a jehož
 30 spravedlným súdci strpěti nemohu, spasitelem jmieti žádám. Protož ne-
 vstupuj s svým sluhú v súd, aby mne neodsúdil pro mé hříechy, ale ukaž
 mi sě spasitelem, aby mě spasil pro své veliké milosrdenstvie. Tobě,
 hospodine, i své rány, i svú hambu ukazují, vizi mnoho svých hříechów
 35 a velikých i bojím sě, vizi ochotenstvie tvá a milosrdenstvie, jimž počta

■ 19 týto] v základním rkp. y podtrženo, in margine mladší rukou připsáno e > této
 24 tvým] wym rkp.

□ 15–16 ten dar, že z tvé veliké milosti] dar veliké tvé milosti M 16 to ustave-
 nie pocházíe] nemá M 16 mě] + od toho M 17 mého tělesenstvie] tělesenstvie
 mého M 19 zříš] patříš ADH 19 tvoji svatí andělé stojie] tvój anděl svatý stojí
 ADHM 19 týto] této drahé M 19 svatyni] svátosti HM 19 kakýmž] ktera-
 kýmž D, jakým H, jakýmž M 20 přehubený] přehubená H 20 aneb] + kterak
 a ADH 21 jsa] jsúc H, jsúci M 21 také] k takéj A, takové D 23 a] ó M 23 ve-
 leslavnosti] velislavnosti M 24 ni] i M, nemá DH 24 nevýmlysná] nevymyšlená
 DM 24 a nežádaná] i nepostižená M 24 i] nemá M 24–25 tvým duchem]
 duchem tvým M 25 zjaduješ] zpytuješ D 25 když ty zjaduješ] neb nazříš li M
 25 srdce] v srdce M 25 tehdy] nemá M 26 odkrytu] odkrytého M 27 umyj]
 omyj M 28 národa] pokolenie M 28 vlášt|tiemu] zvlášt|niemu DHM 29 přijal]
 přijala H 29 neduživého] neduživú H 30 utiekám] se utiekám M 30 mi] mé
 ADHM 30 bezpečstvie] bezpečenstvie DHM 31 spravedlným súdci] spravedli-
 vého súdce M 31 spasitelem jmieti] spasitele M 32 s] nemá HM 32 sluhú]
 služebníkem M 32 neodsúdil] odsúdil M 32–33 ukaž mi sě spasitelem] ukaž mě
 spasitedlného A, kaž mě, spasiteli muoj H 34 i] nemá DHM 34–35 hříechów a ve-
 likých] velikých hříechuov M 35 i] a M 35 ochotenstvie tvá a milosrdenstvie]
 ochotenstvie a milosrdenstvie tvá M

nenie, a naději mám. Vezři, pane Ježíši, vezři, dobrý králi, vezři, člověče ukřižovaný, tvého panenského těla, kakř jest bylo pro mě hřebíky
 193
 přibito, kopím prokláno | a mnohými ranami trýzněno. Vzpomeň tvého
 svatého potu, ješto jako krvavé krópějě s tebe na zemi jdiechu, pomni,
 40 žes všecko to a mnoho viece pro mě trpěl. Ta jistá dobrota i to slitová-
 nie, ješto j' tě přitáhlo a přemohlo, aby na vahách vítězného tvého kříže
 vážil hříechy tohoto světa, ta dobrota i to slitování ponukuj tebe, aby se
 ráčil nade mnú smilovati. Ty, milostivý hospodine, stvoření svému, jež
 si vykúpil svú svatú krví, daj mi čas a miesto i mieru pokání, jenž tak
 45 dlúho odpúšťel, a já hřeším. Odluč ode mne všecky mé nešlechtnosti
 i mé hříechy, přidaj šlechtností a darów tvých, zdravie daj tělu i mysli,
 abych očistěn jsa | tělem i duchem, byl duostojen přistúpiti k svatyni 194
 všie svátosti. A rač mě dnešní den nazřieti tak milostivě, abych učil lé-
 kařstvie tvé duši svéj i svému tělu. Amen.

□ 36 Vezři] Vvezři *ADH* 36 Ježíši] Jezu Kriste *M* 36 vezři] vvezři *ADH* 36 ve-
 zři] vvezři *ADH* 37 tvého panenského těla] na tvé svaté panenské tělo *M* 37 kakř]
 kterakř *ADH*, ješto *M* 37 mě] + nebožtíka hříešného tak ukrutně *M* 38–39 tvého
 svatého potu] na svooj svatý pot *M* 39 krópějě] krópě *AH*, krápěje *M* 39 jdiechu]
 tečieše *M* 40 všecko to] to dobrovolně *M* 40 Ta] Nebo ta *M* 40 dobrota] + tvá
M 41 j'] nemá *ADH* 41 ješto j' tě] kteréž tě jest *M* 41 přitáhlo a přemohlo]
 přitáhlo *AH*, přemohlo *M* 41 vahách] váze *M* 41 vítězného] najsvětějšího *M*
 42 ponukuj] ponukni *AHM* 42 tebe] + k tomu *M* 43 nade mnú smilovati] smi-
 lovati nade mnú *M* 43 Ty, milostivý hospodine, stvoření svému] Jako nad svým
 stvořením *M* 43 jež] ež *A*, že *H*, jež *M* 44 svú svatú krví] svatú krví svú *H*
 44 daj] a daj *M* 44 i mieru pokání] ku pokání *M* 44 jenž] jenžs *AH*, jenž jsi *M*
 45 odpúšťel] odpútal *M* 45 a já hřeším] hřešícímu *M* 45–46 všecky mé nešle-
 chtnosti i mé hříechy] mé všecky hříechy i nešlechtnosti *M* 46 přidaj] a přidaj
 mi *M* 46 tvých] + přispoř *M* 46 zdravie daj] daj zdravie *M* 46 myslí] duši *M*
 47 abych] + tak *M* 47 očistěn] očistěna *H* 47 jsa] jsúci *H*, jsúci *M* 47 tělem
 i duchem] s tělem i s duší *M* 47 duostojen] hoden *M* 47 byl duostojen] byla
 duostojna *H* 47 svatyni] svatině *H*, tvé drahé svátosti *M* 48 všie svátosti] nemá
M 48 nazřieti] navštieviti *M* 48 učil] nalezl i přijal *M* 48–49 učil lékařstvie
 tvé] lékařstvie tvé učila *H* 49 duši svéj i svému tělu] k tělu i k svéj duši spasenie
M

Před přijímáním těla božieho

Hospodine všemohúci, otče nebeský, jáś ceľe bez omyla jistě věři, že v svatěj tějto mši z chleba tvěho milěho syna, našeho pána Jezu Krista živě tělo světie, a z vína jeho svatú krev, jížto sme vykúpeni od věčné
 5 smrti, a věři tomu, že j' při tom svatém těle i při těj svatě krvi jeho svatá dušě i svatě božstvie, a věři, že tato svatá mšě i to svatě svěcenie dáva paměť jeho velikěho utrpenie pro ny hřiešné a jeho veliké cti, ješto dobyl
 10 pánu, dějí i na všech mšech, což jich dnes po všem světu slúžie. Skrzě jeho svatě tělo i jeho drahú krev, skrzě jeho veliké i mnohé utrpenie i skrzě čest jeho trudné smrti. Vezři, nebeský i laskavý otče, na jeho raněný život. Uslyš jeho volající krev, jenž z tohoto oltáře i z této svatě mšě v tvoji uši volá po slitovaném smilování. Zři, opatř na jeho obět
 15 i na jeho ofěru, že se sám tobě dnes ofěruje za mě, jako sě je ofěroval u Veliký pátek na svatém kříži za mě i za všeho světa hřiechy, ješto jsú toho účastni. Rač mně hřiešníkú mé hřiechy odpustiti | pro tvěho milěho
 196 syna, našeho pána veliké trpenie i pro čest jeho trudné smrti.

■ 4 a z vína] azwyna | azwyna *rkp.* 10 dějí] dyegye *rkp.* 15 je] gye *rkp.*

□ 1 Před přijímáním těla božieho] Tuto modlitbu říekaj na mši, když kněz tělo boží pěstuje C, Počiná se modlitba krásná o božiem těle a má říekána býti, když kněz slúží svatú mši H, nemá A 2 Hospodine] Najsilnějši veliké moci pane bože C 2 jáś] jakož H 3 svatěj tějto] této svatě C 3 z] nemá H 3 tvěho milěho] milěho tvěho H 3 našeho pána] pána našeho C 4 světie] posvěcuje C 4 z vína jeho svatú krev] živa jeho svatá krev C 4 jížto] kterýžto C 4 sme] smy my AC 5 j'] nemá ACH 6 svatě božstvie] božstvie jest C 6 věři] + tomu A 6 to] toto H 6 dáva] + nám C 8 trudnú svú] svú trudnú ACH 8 jížto] ješto H 8 věčný život] věčného života H 8 I proši] Prosím CH 8 hřiešník] hřiešná H 9 ješto] + sě AC 9 mši] svatě mši C 9–10 mému pánu] a pánu mému C, a mému pánu H 10 dějí] děje se H 10 po všem světu] na všem světě C 10 Skrzě] Prosím skrze C 11 jeho drahú krev] drahú krev i svatú H 11 skrzě] a skrze C 11 i] a C 12 Vezři] Vzezři AH 12 Vezři, nebeský i laskavý otče] Ó nebeský a laskavý otče, vezřiž C 12 jeho] syna tvěho C 13 Uslyš] A uslyš C 14 Zři] Řci H 14 opatř] a patř AH, a opatř C 15 že se sám tobě dnes ofěruje za mě] že za mě hřiešného sám sě tobě ofěruje dnes C 16 mě] mé H 16–17 jsú toho] sme toho všeho C 17 hřiešníkú] hřiešnému C, hřiešnici H 17 odpustiti] + milostivý otče svatý C 17 mé hřiechy odpustiti] odpustiti mé hřiechy H 18 našeho pána] pána našeho H 17–18 pro tvěho milěho syna ... trudné smrti] a to pro utrpenie trudné smrti pána našeho Jezu Krista C

Pane náš a pane štědrý Jezu Kriste, jenž si nám poslán i dán tvým
 20 i naším nebeským otcem za dar z jeho mocné ruky i sám si se nám
 dal z tvé veliké štědrosti v této svaté mši, netoliko ku vidění tvé tajné
 svatyně, ale k nakrmení tvého svatého těla i tvé drahé krve. Ó můj milý,
 laskavý, nebeský otče, i ty náš štědrý pane Jezu Kriste, když si ty nám
 dán i dal si se nám sám dobrovolně v této svatěj mši na tomto oltáři,
 25 tehdy ty si náš a jsi můj, nebo což komu dáno jest, to jest jeho s právem.
 Miež tehdy silnú naději, má milá duše, i mé svědomie sě raduj, že syn
 boží, můj pán Jezus Kristus | jest, můj vláští i má obět i má ofěra, má
 dan i má dieka, má prosba, má výplata, můj řečník i má čest i poctěnie. 197
 Nuž, bože otče nebeský, vzmluv na mě, což ty chceš, jáz tobě dobře
 30 chci odplatiti i odpověděti.

Jáz dnes obětuji i ofěruji boha tobě v jednom božství mocného na
 téjto mši i v tomto přijímaní řečníkem i smluvcí tvého hněvu proti mně,
 jehož sem jáz zaslúžil svými hříechy protiv tobě, aby mě dnes s tebu
 smieřil, a ty mně tvój hněv milostivě odpustil. Jáz tobě dávám, bože

■ 34 odpustil] odpufty *rkp.*

□ 19 Pane náš a pane] *nemá C* 19–20 poslán i dán tvým i naším nebeským otcem] poslal i dal tvým i našim nebeským otcóm *H* 20 jeho] své *H* 20–21 si se nám dal] si nám dal sě *A* 20–21 i sám si se nám dal z tvé veliké štědrosti] a štědrosti *H* 21 tvé] své *H* 22 svatyně] svatiny *C*, svátosti *H* 22 ale] + také *ACH* 22 drahé] svaté i drahé *H* 22 krve] krvi *A* 22 můj] *nemá H* 23 nebeský otče] otče nebeský *C* 23 štědrý] + a milostivý *C* 23 když] poněvadž *C* 24 i] *nemá C* 23–24 si ty nám dán ... na tomto oltáři] si ty nám sám dobrovolně v tvé svaté mši na tomto oltáři dal se *H* 25 ty] *nemá H* 25 můj] + také *H* 25 tehdy ty si náš a jsi můj] a tak sme my po vše časy tvoji a ty náš milý spasitel *C* 25 nebo což ... s právem] *nemá C* 26 sě raduj] a raduj se tomu *H* 26 Miež tehdy ... sě raduj] Ó má milá duše, mějž silnú tehdy naději a raduj se i mé svědomie *C* 27 můj] *nemá C* 27 vláští] vláštní *CH* 27 i] *nemá C* 27–28 má dan i] *nemá H* 28 má₁] i má *H* 28 má₂] i má *C*, *H* 28 poctěnie] poctivost *H* 29 Nuž] A již *H* 29 bože] všemohúcí *C* 29 otče nebeský] nebeský otče *H* 29 chceš] + a viň mě, čím ty chceš *A* 29–30 vzmluv na mě ... i odpověděti] ač sem já kolivěk hříešný tobě přieliš vinen *C*, přepust na mě, což ty ráčíš, a vinu (!) mě, čímž ráčíš, a v tom jen rač mi dáti trpělivost a pokoru a rač se mnú býti *H* 31 Jáz dnes obětuji] Avšak tobě dnes já *C*, Nebť já dnes tobě se porúciem *H* 31 mocného] *nemá H* 32 téjto] této svaté *C* 32 téjto mši] této světie mši syna tvého jediného, jehož *H* 32 řečníkem] řečníka *C* 32 i v tomto přijímaní řečníkem] v této při mé řečníka *H* 32 i] a *C* 33 jáz] já biedný a hříešný *C*, *nemá H* 33 zaslúžil] zaslúžila *H* 33 svými] mými *AH*, pro své *C* 33 hříechy protiv tobě] hříechy těžkými učinila *H* 34 mně] aby mi *H* 34 tvój hněv milostivě] milostivě tvój hněv *C*

- 35 otče, mú obět i mú ofěru na téjto svatě mši, ješto mně milostí a od
jeho štědrosti dána jest za mé obmeškání, za mé připravenie k tomuto
svatlému přijímaní jeho svatého těla za oblepšenie i za odplacenie té 198
všie škody, což jie ote mne jmáš, nebo on dobře za mě může zaplatiti.
Jáz jeho tobě, bože otče nebeský, ofěruji dnes na svatě mši za mé ob-
meškané pokánie i za mé hřiechy vědomé i nevědomé, veliké i malé,
40 smrtné, úhlavné i všednie i za to všecko, což sem dobrého opustil
a zlé učinil. Ó milý otče nebeský, jáz tobě jeho ofěruji i obětuji dnes na
této svatě mši za odplatu i za děkovánie tvých všech darův, jimižs mě
obdaroval na duši i na těle od mé mladosti až do tohoto času.
- 45 Tys mě, hospodine, vystřiehl i obhradil od světské hanby, od náhlé
smrti, od mnohých hřiechův, tys mne, | hospodine, ostřiehal od velikého 199
pokušenie, pozvals mě, hospodine, v mužský stav, v tento svatý řád,
u pokojné bydlo bez starosti, abych tě po vše časy chválil, boha mého,
na věky věkóm. Amen.

□ 34–35 Jáz tobě dávám, bože otče] A proto já vždy, milostivý otče bože, dávám C, Jáz tobě, bože otče, dávám H 35 mú obět] obět mú H 35 mú] nemá CH 35 mú ofěru] ofěru mú A 35 milostí] ot tvé milosti ACH 35 a] i H 36 štědrosti] milosti H 36 za mé připravenie] i nepřipravenie C 36–37 připravenie k tomuto svatému] nemá H (homoiot.) 37 za] i za C 37 oblepšenie] polepšenie H 38 on] + již C 38 za mě může] móż za mě C 38 zaplatiti] odplatiti C, + tobě H 39 Jáz] Jáf C 39 Jáz jeho] Jehož já H 39 tobě] + dnes H 39 bože otče nebeský] nebeský otče H 39 ofěruji dnes] dnes ofěruji C 39 na] v této C 39–40 obmeškané pokánie] za obmeškání, za pokánie C, obmeškání v mém pokání H 40 i] nemá H 40 hřiechy] všechny hřiechy C 40 veliké i malé] nemá C 41 úhlavné] nemá CH 41 opustil] opustila H 42 zlé] zlého CH 42 učinil] učinila H 42 milý] milostivý C 42 tobě jeho] jeho tobě také C 42 jeho ofěruji i obětuji dnes] dnes ofěruji i obětuji H 43 i za děkovánie] a vděčné děkovánie H 43 jimižs] kterýmižs H 44 obdaroval] obdařil C 44 tohoto času] dnešního dne C 45 Tys] Nebs ty C 45 hospodine] milý pane C 45 obhradil] obrátil A, obrátil C, ohradil H 46 od] i od H 46 ostřiehal] ostřiehl H 46 tys mne, hospodine, ostřiehal] i C 47 pozvals] povolals H 47 hospodine] milý pane C 47 mužský] manželský H 47 řád] zákon H 47–48 v mužský stav ... bez starosti] v řád a v stav bez veliké starosti C 48 chválil] chválila a velebila H 48 boha] otce H 48 abych tě po vše časy chválil, boha mého] aby tě, boha mého, po vše časy tiem více chválil C 49 věkóm] věkóv AH

Ktož tuto modlitvu před přijímaním těla božieho říká, ten od svatého Klimenta papeže tři sta dní odpustka jmá

Všemohúcí a milosrdný hospodine, aj toľ, jáz hriešník neduostojný
dnes pristupuji k nebeskéj svatyni těla i krve tvého milého syna Jezu
5 Krista, pána našeho. Pristupuji zajisté jáz nebožčík nemocný k lékaři
věčného života, jáz nečistý k studnici milosrdenstvie, jáz nevidomý
k světlosti věčného světla, jáz chudý i nedostatečný k bohatému pánu,
jenž mocen jest, nebe i země, | jáz nahý k králi všie cti i chvály.

200

■ 4 krve] krwy *rkp.*

□ 1–2 Ktož tuto modlitvu ... odpustka jmá] Tato modlitba dobrá a velmi nábuožná a má říekána býti před přijímaním těla božího *F*, Před přijímaním těla *G*, Ku přijímaní božieho těla *H*, Tato modlitba jest před přijímaním těla božieho. Ktož ji říká, ten má tři sta dní odpustkuov od papeže Klimenta *K*, Jiná modlitba před přijímaním těla božieho velmi pěkná tato jest *M*, nemá *ABJL (1) 3* jáz] nemá *L (1) 3* hriešník] hriešný *KM*, hriešná *FG*, hříšnice *JHL (1) 3* neduostojný] neduostojná *GJJ*, a neduostojná *F*, hubená a nedustojná *L (1) 4* dnes] nemá *K 4* pristupuji] pristupuje *B 4* nebeskéj] dóstojné *G*, nemá *K 4* svatyni] svátosti *BGHJKM*, svaté nebeské večeri *F 4* nebeskéj svatyni] nebeskému pokrmu *L (1) 4* i] a *G 4* těla i krve] těla *KL (1)*, k tělu i krvi *M 4–5* tvého milého syna Jezu Krista] jednorozeného syna tvého *K*, tvého jednorozeného syna *G 5* pána našeho] našeho pána *AHB*, pána našeho Jezu Krista *GK*, našeho milého pána *L (1) 5* jáz] jakž *B 5* jáz nebožčík] nemá *K 5* nemocný] hriešný jakožto *M 5* nebožčík nemocný] hriešná nebožička nemocná *G*, nebožička nemocná *HJ*, nebožka nemocná, hriešná i na všech údech zlámaná *L (1) 5* lékaři] lékařstvie *L (1) 6* věčného] nemá *K 6* věčného života] života věčného *L (1)*, věčnému *F 6* jáz] jakž *B*, nemá *K 6* nečistý] nečistá *GHJL (1) 6* milosrdenstvie] všeho milosrdenstvie *M*, všeho milosrdenstvie i všie dobroty *L (1) 6* jáz] jakž *BFG*, nemá *K 6* nevidomý] nevidomá *HJL (1)*, slepá *G*, slepý *K 7* světlosti] světlu *G*, osvětiteli *M*, světu *K 7* věčného] + i nebeského *L (1) 7* světla] světa *H*, života *FJ 7* věčného světla] jasnosti věčné *K*, věčnému *G 7* jáz] jakž *B*, nemá *K 7* chudý] chudá *FGHJL (1) 7* nedostatečný] nestatečný *M*, nedostatečná *FHJ*, neduostojná *L (1) 7* i nedostatečný] nemá *KG 8* nebe] na nebesách *F 8* země] na země (!) *F 7–8* k bohatému pánu, jenž mocen jest, nebe i země] k bohu nebe i země *K*, ku pánu nebe i země *G 8* jáz] jakž *B*, nemá *K 8* nahý] nahá *FGHJL (1) 8* k] nemá *GH 8* k králi] i skuhravý (!) *B*, nemá *G 8* všie] naše *B*, kraššie *G*, nemá *K 8* cti] ctnosti *L (1) 8* cti i chvály] slávy *GK 8* všie cti i chvály] všech ctností *M*

A proto jáz hříšný i neduostojný proši tvé neobsiežené i nevý-
 10 mluvné milosti i dobroty, aby mú nemoc ráčil uzdraviti, mú nečistotu
 zčistiti, mú slepotu osvietiti, mú chudobu vzbohatiti, mú nahotu odieti,
 abych já dnes ten chléb andělský krále všech králův i pána panujícíeho
 s takým poctěným strachem, s milostí, s takú věrú i čistotú, s takým
 15 náboženstvím i skrušením, s takým úmyslem i pokorú, s takým poslu-
 šenstvím i poddáním tak přijal, aby méj duši bylo prospěšno.

Proši tebe také, milý hospodine, abych netoliko dnes přijal svatyni
 tvého svatého těla, ale také moc i užitky té nebeské svátosti. Ó přelas-

□ 9 A] *nemá GKM* 9 jáz] jakž (!) *B*, *nemá GK* 9 hříšný i neduostojný] hří-
 šník neduostojný *M*, hřešná a neduostojná *FH*, hřešnice hříšná *J*, nebožka hřešná
 a neduostojná *L (I)*, *nemá GK* 9 proši] prosím tebe i *L (I)*, prosím, hospodine *K*,
 pokorně prosím, milý pane Jezu Kriste *G* 9 neobsiežené] nesmierné *GK*, *nemá F*
 9 i] a *GK*, *nemá F* 9–10 nevýmluvné] nevymluvené *BJ* 10 i] a *L (I)* 10 mi-
 losti i dobroty] dobroty i milosti *G*, dobroty *AFHK* 10 mú nemoc] nemoc mú *G*
 10 uzdraviti] povzdraviti a *F* 10 mú nemoc ráčil uzdraviti] ráčil mú uzdraviti ne-
 moc *K* 10 mú nečistotu] nečistotu mú *G* 11 zčistiti] učistiti *FL (I)*, obmyti *G*
 10–11 mú nečistotu zčistiti] umýti šeradnost *K* 11 mú] *nemá G* 11 mú slepotu
 osvietiti] osvietiti slepotu *K* 11 mú] *nemá G* 11 vzbohatiti] vzbohatěti *M*, obo-
 hatiti *L (I)* 11 mú chudobu vzbohatiti] obohatěti chudobu *K*, *nemá F (homoiot.)*
 11 mú] *nemá G* 11 odieti] při odieti *M* 11 mú nahotu odieti] odieti nahotu *K*
 12 já] jakž *B*, *nemá KG* 12 dnes ten] *nemá K* 12 krále všech králův] krále nad
 králi *L (I)* 12 krále všech králův i pána panujícíeho] krále nad králi a pána nad
 pány *G*, pána nad pány *K* 13 s takým] stálým i *L (I)* 13 poctěným] počestným
JL (I), *nemá F* 13 s takým poctěným strachem] s takú poctivostí a bázní *G*, s takú
 poctivostí, z bázní *M* 13 s] i s *ABFHL (I)M* 13 s milostí, s takú věrú i čistotú]
 s takú milostí věrnú a čistotú *F*, s takú čistotú viery *G* 14 i] a *F* 14 náboženstvím
 i skrušením] skrušením i náboženstvím *G* 14 úmyslem] srdcem a úmyslem *L (I)*
 14 i] a *GL (I)* 14 pokorú] + jakož sluší k spasení duši mé *G* 14 s takým úmyslem
 i pokorú] *nemá J* 14 i pokorú, s takým] *nemá F* 15 poddáním] s poddáním *L (I)*
 15 přijal] přijala *FJ*, přijal hodně *M* 15 tak přijal, aby méj duši bylo prospěšno]
nemá L (I) 13–15 s takým poctěným strachem ... duši bylo prospěšno] s taková
 přijal poctivostí a s bázní, s takovým skrušením a náboženstvím, s takú věrú i čistotú,
 s takým náboženstvím i skrušením, s takým úmyslem i pokorú, s takým poslušenstvím
 i poddáním, jakož slušie duši mé *K* 16 také] *nemá B* 16 Proši tebe také, milý hos-
 podine] Ó milý Jezu Kriste, já nebožka hřešná prosím tvé svaté milosti, aby mi ráčil
 toho popřítí i tu milost dáti *L (I)* 16 dnes] *nemá L (I)* 16 přijal] přijala *FHJ*,
 přijímala *L (I)* 16 svatyni] svátost *BFJKM*, s svatými (!) *L (I)* 17 tvého svatého
 těla] tvé svaté tělo *L (I)* 17 moc i užitky té nebeské svátosti] moci všechny nebeské
 svátosti *L (I)* 16–17 abych netoliko ... nebeské svátosti] abych dnešní den netoliko
 svátosti tvého svatého těla a tvé svaté krve, ale také moc a užitek té nebeské svátosti
 přijala *G*

kavý i milý | hospodine, pomozh mně, hřiešníkú, abych tak přijal božie tělo svatého tvého milého syna Jezu Krista, našeho pána, ješto jest přijal od čisté dievky Marijě, abych také mohl účasten býti jeho těla duchovního, ješto jest obcovanie všech svatých. 201

Ó najmilejší i laskavý otče můj, učiň, abych já neduostojný hřiešník tvého milého syna, jehož nynie myslím přikrytého té svatyně přijímati,

□ 17–18 přelaskavý] přeslavný *L(1)* 18 i] a *FG* 18 milý] tichý *FGHK*, milostivý i tichý *L(1)* 18 hospodine] pane hospodine *M*, + ty *BM*, + tichý *J*, Jezu Kriste *L(1)* 18 pomozh] spomozh *M* 18 hřiešníkú] hřiešnému *K*, hřiešné *FL(1)*, hřiešnici *JH* 18 tak přijal] tak přijala *FH*, také přijala *J*, přijala *L(1)* 18 božie] nemá *FM* 18–19 božie tělo svatého] svaté tělo *AHK* 19 svatého tvého milého] tvého milého *M* 19 našeho pána] pána našeho *M*, našeho milého pána *L(1)*, nemá *F* 19 jest] nemá *F* 20 dievky] panny *KM*, dievky svaté *F* 20 Marijě] svaté Mařie *H*, Panny Marie *L(1)* 20 mohl účasten] účasten mohl *K*, mohla účastna *FHL(1)* 20–21 jeho těla duchovního] tvého svatého těla duchovního *L(1)* 19–21 ješto jest přijal ... těla duchovního] nemá *J(homoiot.)* 18–21 pomozh mně, hřiešníkú ... účasten býti jeho těla duchovního] daj mi tak přijieti tělo tvého milého syna pána našeho Jezu Krista, kteréž je vzal z čisté dievky Panny Marie, abych mohla v duchovnie jeho tělo vtěliti se a údem jeho býti *G* 21 ješto] jenž *M* 21 svatých] milých svatých *F*, svatých najmilejších *L(1)* 21 ješto jest obcovanie všech svatých] nemá *G* 22 najmilejší] najlaskavější *L(1)* 22 i] a *H* 22 i laskavý] nemá *L(1)M* 22 učiň] daj mi ten dar *M* 22 Ó najmilejší i laskavý otče můj, učiň] Daj mi to, najmilostivější otče *G* 22 abych] ať *H* 22 neduostojný] nedóstojná *FHJL(1)* 22 hřiešník] hřiešnice *FHJL(1)* 22 já neduostojný hřiešník] nemá *G* 23 syna] + pána Jezu Krista *L(1)* 23 tvého milého syna] milého syna tvého *G* 23 nynie] nemá *B* 23 myslím] miením *GKM* 23 přikrytého] skrytého *G* 23 té svatyně] v svatyni *AH*, té svátosti *BJ*, v svátosti *FGK*, v téj svátosti *M* 23 přikrytého té svatyně] nemá *L(1)*

potom očitě věčně <mohl> viděti, jenž s tebú i svatým duchem jest živ
25 i kraluje věčně na věky věkóm. Amen.

■ 25 kraluje] kralugye *rkp.*

□ 24 potom] a potom jeho *L (1)* 24 mohl] mohla *GH* 24 očitě věčně mohl] očima tě věčně mohla *F*, očitě mohla i věčně *J*, nemá *L (1)* 24 viděti] + Jezu Krista *G*, uzříeti tváří v tvář *L (1)* 24 jenž] nemá *J* 24 tebú] otcem *L (1)* 24 svatým] s svatým *FGK* 24 duchem] + jenž *J* 24 jest živ] živ jest *GM*, jest *L (1)* 25 i] a *GHL (1)* 25 kraluje] + a kralovati bude *L (1)* 25 věčně] buoh *G*, nemá *KL* 25 věkóm] věkóv *AG*, věkoma *BFJKM* 25 věčně na věky věkóm] na věky věkóv věčně *H* 1–25 Ktož tuto modlitvu před přijímaním ... na věky věkóm. Amen] Modlitba před přijímaním těla pána našeho Jezu Krista. Všemohúcí a milostivý pane bože, aj, přistupuji k svátosti těla pána našeho Jezu Krista, přistupuji nemocný k lékařství života věčného, nečistý k studnici milosrdenství, nevidomý k jasnosti věčné světlosti, nedostatečný ku pánu nebe i země, obnažený k králi slavnosti. Prosím tebe, otče bože všie velebnosti, aby ráčil mů nemoc uléčiti, mů mrzkost učistiti a slepotu osvietiti, chudobu obdařiti, mů nahotu odieti, abych chléb ten anjelský i nebeský a krále nad králi a pána nad pány s takú poctivostí a s takú bázní přijal milosti a skrušením s takú věru a pravdu a s takým úmyslem a pokorú, jako slušie a mé duši prospěšno a potřebie. Daj mi prosím tebe, bože otče, toho božieho těla a krve netoliko přijieti svátost, ale i moc svátosti. Ó milostivý otče bože, daj mi přijieti jednorozeného syna, tvého pána, našeho Jezu Krista tělo, kteréž jest přijal z čisté dívky Marie Panny, ať bych těla tvého skrytého hoden se veseliti vtěliti. Ó milostivý otče bože, daj mi syna tvého milého, jehožto miením přijieti skrytého, ať bych na něho potom zjevně patřiti mohl, jenž s tebú i s duchem svatým živ jest a kraluje v božství na věky věkoma. Amen *L (2)*

Modlitva

Bože otče všemohúcí, jenž chceš, abychom se vždy modlili, prosieci od tebe potřeb svých ve jměni tvého syna Jezu Krista, pána našeho jediného, jenž nás jest vykúpil svú svatú krví a podlé člověčstvie svého zástojí za ny, aby ijeden z nás nezhyrul, ktož veň věriec. Žádáme snažně, abychom k němu byli připojeni jako zdraví údové k hlavě. A s tebú jsa v jednom témž božství, s tebú i svatým duchem dává nám, za něž chce, abychom prosili, když do konce v jeho viere svaté a v naději silné a v milosti stojíme. Neb, milostivý otče, vidíš, toho mámy potřebu pilnú, abychom se vždy modlili, neb sme ne v jednom nebezpečensství pro naši křehkost a lest tohoto světa a chytrost našeho nepřieteľa vzdajšieho. A protož tebe proši já hříešný člověk a nestatečný, daj mi takú žádost, ež bych hoden byl uslyšenie, kakž | kolivěk já nemohu hoden býti, abych přijal ty dary, za něž proši, ale aby tobě bylo hodno a slušno mně je dáti z svého milosrdenstvie velikého, když bych tak jich žádal. I prošiť, milý otče, za lékařstvie sedmery kostelnie svátosti.

Najprv, aby mi dal vděčnu býti, žes mé hříechy křstem omyl, což sem jich jměl do té doby, a přivedls mě v jednotu kostela svatého. A také, žes na bířmování znamenal mě svým znamením zvlášťim a potvrdil mne, abych bojoval boj duchovní, po němž bych s tebú v tvých sienech odpočinul se všemi svatými tvými. Svátost kněžského řádu, milý hospodine, tak mi daj ctíti, abych pro tebe ve všem, v čemž slušie, byl jich poslušen. | Manželstva toho, kteréž znamenává manželstvo zdejšíe, rač mi dopřieti, abych byl připojen a přijednán k tvému synu duší i tělem, jímž bych byl přijednán k tobě u věčné manželstvo v čistotě mého těla, v niž se mám schovati podlé tvého ustavenie. Protož že j' mně nelze s tebú dojíti té svatby věčné, daj duostojně a tak často přijímati svátost těla syna tvého jediného a s takú poctí i milostí, jakož slušie, skrzěňž bychom, den ode dne veň rostúce, k téj svatbě přišli. Ale že sme ro-

□ 1 Modlitva] nemá A 2 abychom] aľ bychom A 3 jměni] jměno D 4 vykúpil] kúpil AD 4-5 člověčstvie] člověčenstvie D 6 připojeni] přispojeni D 7 i] + s AD 7 nám] + to AD 9 mámy] nám AD 13 hoden byl] hodna byla AD 17 křstem] křstem svatým D 24 připojen] přispojen D 26 niž] něž AD 26 schovati] zachovati D 26 Protož] A protož AD 28 poctí] poctivostí D

30 ličně se zseředili i ješče se šeředíme v našich hříšiech, dopřěj i pomoc
pokánie zde, abychom tieže potom strádajíc, tebe netrpěli.

Poslednieť svátosti také proši olejě svatého, skrsě níž bych vzal, tvým
| milosrdenstvím mým všem hříechóm odpuštění. A rozpomínajě se na 205
hroznú ukrutnost smrti, prošiť, otče, prošiť chleba vezdajšieho, chleba,
35 jenž je stúpil s nebe, těla tvého syna na mém skončení, v jehož síle přěšel
bych tu těžkú cestu a úsilnú. É hospodine, neostávaj mne, když se děliti
má dušě s mým tělem bude, když nebudu moci přěd tebú na svú kolenú
pokleknúti ani svú ruku pozdvihnúti k tobě, když oči moji hlediec, snad
viděti moci nebudeta ani uši slyšeti ani jazyk mluviti zcěpěnějě ani snad
40 dómysl bude tak sebú vlásti pro tu ukrutnost, ež by mohl vzývati tě. Po-
mni nynějšie mé žádosti a nedaj v mysli pohasnúti téj jiskřě, v níž by
k tobě žádost ne|volala i v téj núzi. Však je pověděl to tvój apoštol, že jsi 206
ty věrný, že nepřepúštieš na ny těššieho pokúšěnie, než móžem sněsti,
ale s pokúšěním dáš tu příčinu, jíž móž býti to pokúšěnie přěmoženo.
45 V tom posledniem a ukrutném pokúšění, když již ijeden živý nebude
moci utěšiti, ty mě utěš, milý otče, svú milostí skrze toho syna tvého,
jenž s tebú i svatým duchem živ jest i kraluje v jednotě po vše i nade
všě věky věkóv. Amen.

■ 32 bych] byl *rkp.* 33 odpuštění] odpuťnye *rkp.* 35 je] gye *rkp.* 39 viděti]
wyedyety *rkp.* 39 jazyk] yaýk *rkp.* 42 je] gye *rkp.*

□ 30 se] nemá *D* 32 Poslednieť] Poslednie *D* 32 skrsě níž] skrze kterýžto *D*
34 chleba vezdajšieho, chleba] chleba živého *A* 36–37 se děliti má dušě s mým
tělem bude] se děliti bude má dušě s mým tělem *D* 40 by] bych *A* 42 v téj]
své *D* 42 pověděl to] to pověděl *D* 44 pokúšěním] + vždy *AD* 47 i] + s *A*
48 Amen] Amen. Amen *D*

Po prijímaní tela božieho

Děkuji tobě, milý hospodine, jenž si mě hříšníka neduostojného
 beze všeho mého zaslúžení skrze tvú nevýmlyvnú milost ráčil nakrmiti
 207
 5 aby ten spasilivý kvas mně byl neproviněnie k zatracení věčnému, ale
 spasilivá přímluva k uodpuščeniu mých všech vin i hříechóv. Proši, aby
 ta nebeská svátost mně byla obranné oděnie pravé viery, buď mně sedací
 štít dobrého chtěnie, buď mně to svaté prijímanie všech mých nedostat-
 kóv zbavenie, buď všie zlé žádosti i nečisté libosti zahlazenie, buď také
 10 horúcie milosti, poníženie pokory, milé trpedlnosti, čistoty poslušenst-
 vie, všech šlechtností i všie svátosti prispárenie proti tajné i lestné stráži
 mých zrádcí, proti nevěrnému špehu i zpytování mých všech nepřátel
 vidomých i nevidomých silné obráněnie i vystřiehanie nečistého napo-
 mínanie, | marného myšlenie u mysli, mých vin omlúvanie, ponucenie
 208
 15 i povolenie k zlosti, k závisti, k hněvu, k lenosti tělestné i duchovnie, svr-
 chované upokojenie a mému skončenie šťastné i svaté skonanie. A proši,
 aby k tvému nebeskému kvasu tvú milostí mě hříšníka ráčil dověsti, tu
 kdež si ty sám tvým světlost pravá, sytost plná, radost věčná, svátost svr-
 chovaná a věčné veselé. Jezus Kristus, syn svaté Marijě, jenž mě dnes

■ 11 tajné] v základním rkp. původně zapsáno tane, y nadepsáno (mladší?) rukou
 15–16 svrchované] fwrchowanye rkp.

□ 1 Po prijímaní tela božieho] Totož jest modlitba po prijímaní tela božieho B, Po
 prijímaní tela F, Počínají se modlitby po prijímaní tela božieho et cetera M, nemá
 AH 2 milý] muoj milý FH 2 si] nemá AH 2 hříšníka] hříšného M 2 hříe-
 šníka neduostojného] hříšnici neduostojnú FH 4 svatyní] svátost B, svátostí F
 4 tvého] svatého tvého F 4 Jezu Krista, našeho pána] pána našeho FM 5 spasi-
 livý] spasedlný HM 5 byl neproviněnie] nebyl proviněnie AFHM 6 spasilivá]
 spasedlná HM 6 k uodpuščeniu] šlo by také interpretovat jako ku odpuščeniu 7 ta]
 tvá M 7 mně byla] nemá F 7–8 sedací štít dobrého] pomluva čistých F 8 to
 svaté] svaté to F 9 i] a F 10 trpedlností] trpělivosti F 11 šlechtností] šleche-
 tenstvie M 11 i] a F 12 špehu] smiechu H 12 i zpytování] nemá F 12 proti
 nevěrnému špehu i zpytování] nemá M 12 mých všech] všech mých A, a všech M
 5–13 spasilivý ... obráněnie] v B chybí vinou poškozeneho folia 13 i] a F 13 ne-
 čistého] i F 14 marného] z marného F 14 ponucenie] nemá F 16 upokojenie]
 i pokojené B, i pokorné F 16 i] a F 16 A proši] Prosím tebe F 17 tvému] tomu
 FHM 17 nebeskému] nemá F 17 tvú milostí] tvé milosti AFHM 17 hříšníka]
 hříšnici H 17 mě hříšníka ráčil dověsti] ráčil dověsti mě hříšnici F 18 tvým]
 tvým svatým M 18 sytost] a sytost F 19 Marijě] Panny Marie M 19 jenž] +
 jest F 19 mě dnes] dnes mě F

- 20 svým svatým tělem nakrmil, ten mě pěstuj i obraň i posil a k věčnému životu doved'. Amen.

□ 20 i] *nemá A* 20 i] *nemá AF* 20 posil] posilni *B* 20 pěstuj i obraň i posil] obraň, pěstuj, kochaj, posil *FHM* 20 a] *nemá B* 1–21 Po přijímání těla božieho ... doved'. Amen] Modlitba krásná a užitečná a má říkána býti po přijímání těla a krve pána Jezu Krista. Děkuji tobě, milostivý otče bože, jenž jsi mě ráčil, hříšnou hříšnici nasytiti tvým svatým a předrahým tělem a krví jednorozeného syna tvého, pána našeho Jezu Krista, a prosím tebe, všemohúcí otče bože, aby toto svaté přijímanie těla a krve syna tvého milého nebylo mi k zatracení, ale buď mi přímluva spasitedlná k hříchóm voduštění, buď mi oděnie viery a štít dobré vuole, buď mi všech mých hříechuov vyprázdněnie a dokonalé vyčišćenie. Buď mi žádostí a smyslností zbavenie. Buď mi lásky a pokory a trpelivosti a čistota poslušenstvie, skrovnost i všech ctností i všie svátosti a náboženstvie, viera naděje a lásky setrvánie a všeho dobrého učiněnie, buď mi proti lstem všech nepřátel mých vidomých i nevidomých silná obrana, buď mi hnutí mých duchovních i tělesných upokojenie. Buď mi tebe, pane bože muoj. Prosím pro tvé silné přídrženie šťastný konec mého dokonánie a prosím tebe, všemohúcí bože věčný, aby na ty hody věčné a nevýmluvné mne nedostatečného hříšníka ráčil přivésti tu, kdež sám přebýváš s tvými svatými, světlo pravé, světlo jasné, světlo věčné nasycené, utěšenie dokonalé, blahoslavenstvie pravé, radost věčná a utěšenie bez koncě. Amen
L

**Toto j' velmi krásná modlitva za duše a za kohož kto ji
říká, tak řeč poměň: za otce aneb za mateř neb za přítele
neb tovariše, toho li dne umřel, čili pamatuje den třetí neb
třidcátý neb úročnie, aneb kdy se naň rozpomene, i jindy
podobně k tomu, jakož jest tuto napsáno. Jinak za otce
a za ženu jinak. Modlitva**

É, milý hospodine, jenž si přikázal, aby chom se spolu milovali všichni a lítostivi milosrdně k sobě byli, uslyš mě hříšného a duši mé ženy, sluhy své, jež jest před očima mýma skončala, již si mi byl dal, donidžs ty chtěl k tovařiství, na niž sem se dnes rozpomenul, trudný den jejie pamatujě, v němž jest sešla s tohoto světa. Vyprosť ze všeho nebezpečnstvie pekelných krajin i z obvázanie muk všelikých a teskností, jakož si vyprostil Enocha a Eliáše z obecné smrti. Přijmi, hospodine, ji a přito|vařiš ji svatým a výborným tvým. Ani, milý hospodine, daj jí škoditi poškrvně tělesnej, aby za ni trpěla, těžko tebe strádající, ale daj vzítí prosby všech tvých svatých a milosrdenstvie svého velikého, aby odpuštění svým poškrvnám od tebe vzala a radost jměla tě poznající. É, přijmi ji, hospodine, ať upriemo k tobě se vrátí, jdúc z kraje naše temnosti. Vyšli proti ní své svaté anděly, ať odženu od nie všecka kniežata pekelná, a ukaž jí cestu k tobě. Poznaj, hospodine, své stvoření, ješto j' tvá moc svú múdrostí učinila, a dokonaj v něm svú dobrotu. Obvesel ji a zapomeň jí všech jejie starých nepravostí, v nichž jest shýřila, leč křehkostí, leč nesmyslem.

| Prošiť, milý hospodine, prošiť já, kakž kolivěk neduostojný, jakož tvój veliký milovník prosil za svú matku svatý Augustin řka: Již odleknu srdcem po bolesti, již sem poplakal své mateře malú chvílku, ješto j' před mýma očima umřela byla, ješto j' mne mnoho let plakala, abych já živ byl před očima tvýma. Prolévám před tebu, bože mój, již jiné slzy za tu sluhu tvú, ješto z skrušeného duchu pocházějí, když znamenám nebezpečnstvie veliké dušě, ješto umierá v Adamovi, kakž kolivěk ona, jakž jest byla v Jezu Krista obživena, a ješte nejsúc s tělem rozdělena, tak

■ 3 třetí] trzyety *rkp.* 5 Modlitva] Mod *rkp.* 21 jejie] gyegy *rkp.* 28 z skrušeného] zkruffeno *rkp.*

jest živa byla, že tvé jmě chvále v jejie vieře i v skutciech jejie. Avšak nesmiem říci, by od toho miesta, | jakž ji svatým křstem znova <ob- 212
 myl>, ižádné slovo nevyšlo z jejie úst proti tvému přikázání. A řečeno
 j' pravdú syna tvého, die li kto bratru svému blázne, bude vinen ohně
 35 muk onoho světa. A také psáno, že běda by i tomu bylo, ješto chvále ži-
 vot jeho, když by bez milosrdenstvie súdil, ale že nepřieliš kruté hlédáš
 hřiechów, úfáme nalésti u tebe odpuštění svým závinám. A ktož tobě
 vyčítá své zaslúžení, coť vyčítá než tvé dary? Ó, by se poznali lidé.
 A lidé, kteříž se sveličijí, u boze se sveličijí. A tak já, živote můj, bože,
 40 mého srdce popustě málo, srdce svého, jejie dobrých skutków, pro něž
 radostně děkuji tobě.

Nynie za hřiechy své matky tebe proši, uslyš mě skrze lékařstvie | 213
 ran našich, ješto jest na dřevě pnělo, a již na tvý pravici sedě, zástojí za
 ny, vidě, hospodine, že j' milosrdně činila a z srdce odpustila dluh svým
 45 dlužníkóm. Odpustiž jí i ty dluhy jejie, ač jest v které upadla po obmytí
 svatého křtu. Odpusť, hospodine, odpusť, prošiť, nevstupuj s ní v súd,
 nechť přemóže tvé milosrdenstvie súd, neb tvé řeči jsú pravé. A slíbil
 jsi milosrdenstvie milosrdným, a aby byli, tys jim to dal, jenž jsi mi-
 losrden, nad kýmž se smiluješ a milosrdenstvie ukážeš, komuž budeš
 50 milosrden. A naději se, žes to již učinil, což tebe proši. Ale žádanie
 mých úst přijmi, hospodine, neb ona, když přišel den rozlúčení jejie,
 nemyslila, aby tělo jejie bylo hrdě přiškryto ani hrdého pohřebu žádala 214
 ani tbalá, by v rovu svých otców ležala, nic toho nám nepřikázala. Ale
 jen by pamět jejie při oltáři tvém byla, toho žádala, jemuž jest, ijednoho
 55 dne nechybiec, slúžila, neb jest věděla, že tu podávají oběti svaté. Již
 jest zhlazeno zapsanie, ješto j' i protivné nám bylo, již jest přemožen
 nepřítel, jenž počítaje hřiechy našě, nic nenalezne v tom, v němž sme
 živi. A kto jemu móž vrátiti krev nevinnú? Kto móž navrátiti to, za něž
 nás jest vykúpil, k níž výplatě naší v té svátosti oltáře tvého tvá sluha při-
 60 vázala j' duši svú svazkem své viery, nikde jie neodtrhni od tvé obrany.

☒ 34–35 die li kto ... světa] *srov. Mt 5,22*

■ 33 jejie] *gyegye rkp.* 39 sveličijí] *fwelygy rkp.* 51 jejie] *gyegye rkp.* 52 je-
 jie] *gyegye rkp.* 56 protivné] *protyne rkp.* 60 neodtrhni] *nodtrhny rkp.*

□ 32–33 obmyl] *doplněno podle návrhu opisu v A, viz pozn. č. 24*

Nezasazij se jí ani mocí ani lstí ten lev a drak. Aniž ona | odpovie, by nic 215
 dlužna nebyla, aby nebyla přemožena, a tiem jie neodřal chytrý žalobce.
 Ale odpovie, že j' jí odpuštěn dluh jejie, i od toho, jemuž ijeden nevrátí
 toho, co j' on za ny dal, a nejsa dlužen. A protož buď v pokoji i svým
 65 mužem, dřéve něhožs aniš po něm viec jest ijednoho nepojímala.

Takež já, milý hospodine, ač nestatečný a hříšný, však tebe proši,
 v tvé úfajě milosrdenstvie. Neb vědě, žes ne ty řekl toho, ale slepý onen,
 by buoh neuslyšal hříšných. Protož proši, aby smiloval se nad tohoto
 duší, jenž jest snad obmeškajě živ byl než ta šlechtná žena, matka sva-
 70 tého Augustina. A protož viece jí třeba tvé milosti. A kakž kolivěk jest
 ve mnohém vinna tobě, však tvým | darem do své smrti, jakž úfaji, dr- 216
 žala jest křesťanskú vieru. Pakli jest k tomu jměla co dobrého do sebe,
 to j' vše tvój dar. Ale já hříšný proši za hříechy jeho. A ty, milý hospo-
 dine, jemuž všecko jest živo a jemuž nezhynují naše těla umierajíc, ale
 75 v lepšie se proměníjí, příkloň ucho tvého milosrdenstvie k méj prosbě,
 jenž chceš, aby i hříšní prosili tebe. A daj, aby tato duše, jenž jest tvým
 způsobením sešla s tohoto světa, byla ustavena v kraji tvého světla v po-
 koji věčném, a což jest hříechem kterým se zprznila, činiec diábelským
 přelstěním neb světa tohoto oklamáním neb kterou svú zlú žádostí proti
 80 tvéj vůli, to ty, milostivý bože a milosrdný, učisť odpustě. Neb ještěť
 smy | tvoji, nebs nás kúpil tak draho, že ijeden nemá té záplaty, jíž by 217
 od tebe nás vyplatil. Protož, milý hospodine, kaž ji přijieti anděloím sva-
 tím a přitovařišiti Abrahamovi, Izákovi i Jakubovi i všem tvým zvolen-
 ým, ješto tvój obličej svatý vidie, před nímž vzdálena jest všecka bolest
 85 a odehnán vešken smutek i každá strast zapuzena a svaté duše šťastnú
 kratochvílí radují se. A když světa skonání přide a tvé se královstvie
 přiblíží, způsob, milý hospodine, aby s tvými svatými, s nimiž jest jednu
 držala tvú svatú vieru, z mrtvých v svém těle vstala a stála na pravici
 tvého syna a vzala diel svůj tebú jí daný u věčné chvále a radosti. Jestlis
 90 ty připósobil | těm, ktož milují tě, nedajž i mně, přemilosrdný hospo- 218
 dine, téhož býti odlúčenu, ale skrzě toho syna tvého jediného, našeho
 pána, jenž kraliješ s tebú i s duchem svatým v jednotě, a jmá přijíti, aby

■ 63 jejie] gyegye rkp. 69 duší] za tímto slovem v základním rkp. přímo v textu
 rubrikou vsuvka: takež řci jako dřéve 81 záplaty] zaplatyty rkp.

súdíl živé i mrtvé, utěš tu duši svú milostí i také mé spasenie způsob,
abychom spolu věčně sě v tobě radovali. Amen.

K Veronice modlitva krásná

Pozdraven buď, obličejí Jezukristóv přejasný, jenž za nás na oltáři křížě učiněn jsi tak teskností zčernělý, potem krvavým ztvrdlý. Tě přikryla rúška, na níž ostala tvá tvárnost, jenž slitování zpravidlo jest všem
 5 přěsvětlé, buďto mému srdci vtištěno skrze tě, Ježíši, ani přestávaj toho pálení neustalú pochodní tvé | milosti, abych po tomto životě s blahosla- 219
 venými mohl obezřieti obličej rozkoši božské u věčné chvále. Amen.

Veršík

Znamenána jest na nás světlost obličejě tvého, hospodine, dal jsi
 10 veselé v srdci mém.

■ 3 křížě] krzyzy *rkp.*

□ 1 K Veronice modlitva krásná] *nemá A* 3 ztvrdlý] *nemá A*

Žalm

- 66,2 Bože, smiluj se nad námi i požehnej nás, osvět obličej svůj nad nás, smiluj se nad námi, 66,3 abychom poznali na zemi cestu tvů, ve všech lidech spasení tvé. 66,4 Zpovídejte se tobě lidé, bože, zpovídejte se
- 5 tobě lidé všichni. 66,5 Veselte se i radujte se, vlasti lidé, nebo súdeš lidi v spravedlnosti i pohanstvo v zemi zpravuješ. 66,6 Zpovídejte se tobě lidé, bože, zpovídejte se tobě lidé všichni. 66,7 Země jest dala plod svůj, požehnej nás buoh, bůh náš! 66,8 Požehnej nás buoh i bojte se jeho | 220
všechny krajiny země.
- 10 Chvála bohu otci i synu i svatému duchu. Jakož jest byla na počátce i nyní i vždy i na věky věkům. Amen. *Kyrie leyson, Christe leyson, Kyrie leyson.* Otče náš, jenž... I neuvod' nás u pokušení, ale zbav ny od zlého. Amen.

Veršík

- 15 Učiň se mnú znameníe, hospodine, v dobrém, aby uzřeli, již sú mne nenáviděli, i pohaněni byli, neb ty, hospodine, spomohls mně i utěšils mě.

Veršík

Hospodine, uslyš modlitbu mú a hlas můj k tobě přid'.

■ 13 zlého] fleho *rkp.*

□ 1 Žalm] *nemá A* 3 nás] + i *A* 10 bohu] *nemá A* 11 věkům] věkům *A*
12 u pokušení] *nemá A*

Modlitva

Bože, jenž nám znamenáním světlosti obličejě tvého pamět tvú
k prosbě svaté Veroniky, obraz tvój v rúchu vtištěný, ostaviti ráčil jsi,
skrzě kříž a umučenie tvé daj, abychom tak nynie na zemi skrze zrcadlo
5 i u pověsti ctíti i slaviti jej molhli, abychom tě tehdy obličejem v obličej 221
na nás přichozijícíeho súdci bezpečně viděli, pána našeho Jezu Krista,
jenž s bohem otcem i duchem svatým v jednotě kraliješ věky věkóm.
Amen.